

La Zwanze, burlesque & canular

Persbericht
Félicien Rops
museum **20/10/2018**
17/02/2019

'Iedereen leeft op zijn manier, denkt op zijn manier, handelt op zijn manier, schrijft, schildert, beeldhouwt, spreekt, zingt in een alomvattende beweging van oppositie, van sarcasme dat pretenties doorprijkt, van spotternij, van zwans, zoals ze dat hier zeggen, die korte metten maakt met hardnekkige arrogantie.'

Edmond Picard, *L'Âme belge*, 1897

Les Agathopèdes, Les Joyeux, La Société Vocale d'Ixelles, La Colonie d'Anseremme - allemaal namen van 19de-eeuwse verenigingen die absurde humor hoog in het vaandel voerden. Eén van de grappenmakers was Louis-Joseph Ghémar (1819-1873), die door Félicien Rops werd vereeuwigd in de karikatuur *Trinité photographique*. Ghémar was een veelzijdig man en genoot een stevige reputatie want hij werkte onder meer voor het Belgische hof, publiceerde lithografische albums met conventionele gezichten van Belgische steden en maakte statige portretten van beroemde persoonlijkheden. Naast die officiële carrière was de man een vrolijke kwant. Hij was een feestneus, grappenmaker en vooral een uitstekend 'pasticheur'.

Ghémar parodieerde de stijl van tijdgenoten als Stevens, Gallait en vele anderen en maakte pastiches die hij uiteindelijk in zijn eigen museum in Brussel exposeerde. 'Misschien zonder het te weten, heeft M. Ghémar de allercharmantste satire geleverd van de moderne schilderkunst. Zijn parodieën van grote meesters zijn meesterwerken in hun genre, en de kunstenaars op wie hij zijn satirische pijlen richt, zullen de eersten zijn om ze perfect te vinden', schrijft *L'Indépendance belge* in 1868. Louis Ghémar overlijdt plots op 54-jarige leeftijd en voor al zijn 'navolgers' werd hij het symbool van de zwans, die ondeugende Brusselse humor. Zijn werken zijn vandaag vrijwel verdwenen, maar na veel speurwerk konden er enkele worden teruggevonden en die nemen nu in de tentoonstelling van het Musée Félicien Rops een centrale plaats in.

In dezelfde 'zwanzende' geest, volgden er vanaf 1885 en ook later nog, net voor de Eerste en de Tweede Wereldoorlog, andere 'Great Zwans'-tentoonstellingen in Brussel waarin de spot werd gedreven met alle mogelijke artistieke en maatschappelijke kwesties. James Ensor, Léon Frédéric, Amédée Lynen, Arthur Navez en andere Belgische kunstenaars van de volgende generaties, hebben deze vrolijke traditie verdergezet.

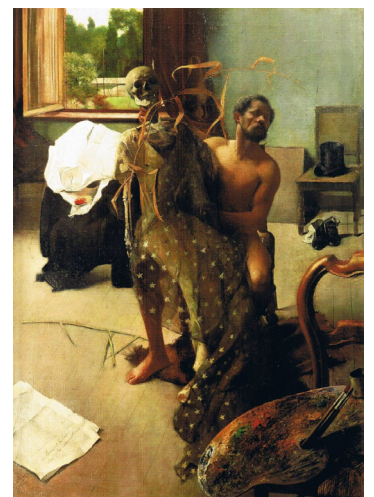
De zwans is nog altijd actueel, wat wordt bewezen door de hedendaagse installatie van Guillaume Bijl die onbekende objecten van Rops heeft opgediept. Een gezwanst museum, gratis te bezoeken in de onthaalruimte.

**'Als eerlijkheid u charmeert,
Spreek ik vrijuit, wees gecharmeerd.
En als de lach u ontwapent,
Lach ik volop, wees ontwapend.'**

Louis Ghémar, *Musée Fantaisiste*, 1868

Louis-Joseph Ghémar, *Le Comte d'Egmont se faisant lire la gazette ou Lecture de sentence de mort au comte d'Egmont par Gal & cie*, 1868, huile sur toile, 137 x 172 cm. Anvers, collection Ronny et Jessy Van de Velde

Léon Frédéric, *Intérieur d'atelier*, 1882, huile sur toile, 158 x 117 cm. Musée d'Ixelles, inv. C.C. 202

Virtual Reality : *Les Dames au pantin*

De serie van de "Dames au pantin" (1873-1890) bestaat uit vier tekeningen, en is één van de hoogtepunten van het museum. Van eenvoudige courtisane in een boudoir van de 19de eeuw transformeert de vrouw tot moordnares, het mes aan de riem, met de man herleid tot marionet. Het is logisch dat deze serie werd gekozen als onderwerp voor een virtual reality project in de zalen van het museum.

Samen met Dogstudio, een Naams bedrijf gespecialiseerd in nieuwe technologieën en organisator van het KIKK festival, biedt het museum de bezoekers deze verrassende belevenis met de marionet als gids. Het museum zet hiermee de stap naar het ter beschikking stellen van spijstechnologie aan het grote publiek, zelfs aan diegenen die er zelden toegang toe hebben omwille van culturele of financiële redenen. De mediators zullen uiteraard ook gebruik maken van deze technologie tijdens hun bezoeken.

Deze definitieve voorziening zal worden geïntegreerd in de scenografie van het museum op de eerste verdieping. Deze virtual reality is beschikbaar in drie talen (Frans, Nederlands en Engels). Te ontdekken vanaf 20 oktober en tijdens het KIKK festival op 1,2,3 en 4 november 2018.

Het museum, dat zich in het oude centrum van Namen bevindt, stelt het leven en werk van Félicien Rops voor van het begin van zijn carrière als karikaturist tot zijn meer gewaagde werken.

Félicien Rops werd geboren in 1833 en stierf in 1898 en beleefde de 19de eeuw, een periode die gekenmerkt wordt door de industriële revolutie, een evolutie van waarden en normen en de moderniteit die plaats maakt voor het symbolisme in de kunst. Het museum wil een plaats zijn waar het temperament van deze uitzonderlijke kunstenaar tot uiting kan komen. Het parcours van de permanente collectie biedt een volledig overzicht van het werk van Rops in al zijn diversiteit: het begin van zijn carrière met sociale satire en karikaturen, lithografieën, de samenwerking met Baudelaire, het leven in Parijs, de opkomst van de gravures en de alom aanwezigheid van de vrouw, het erotische, de banden met de literaire wereld, zijn reizen, enz. ...

Naast de permanente collectie, stelt het museum ook tijdelijke tentoonstellingen voor die thema's aansnijden als de 19de eeuw, de gravure, hedendaagse Belgische en buitenlandse etsers/kunstenaars, enz. Het museum biedt eveneens verschillende pedagogische animaties aan.

Praktische informatie

Rops museum • Provincie Namen rue Fumal, 12 • 5000 Namen
T.+32 81 77 67 55 // info@museerops.be

[facebook.com/museerops](https://www.facebook.com/museerops)

Perscontact : Valérie Minten / Tél. : +32 81 77 53 70

Open van dinsdag tot zondag van 10u tot 18u

Gesloten op 24, 25, 31 december en op 1 januari

Nocturne (tot 20u), elke 1e donderdag van de maand

Vaste collectie : 3€ / 1,50€

(korting) / 1€ (schoolgroepen)

Tijdelijke tentoonstelling: 3€ / 1,50€ (korting) / 1€ (schoolgroepen)

Combiticket: 5€ / 2,50€ (korting) / 1,50€ (schoolgroepen)

Gratis: jonger dan 12 jaar, Artikel 27 en elke 1^e zondag van de maand

Rondleiding : 1h, 40€ toegang tot de tentoonstelling (25 personen max.)

Reservatie rondleidingen: +32 81 77 67 55

Aarzel niet de rondleiding in de tentoonstelling gratis te downloaden via uw smartphone of het te beluisteren met een Ipod beschikbaar aan het onthaal.

Catalogus: *De Louis Ghémar à James Ensor. Zwanze, fantaisie et burlesque.* Auteurs : E. Van Den Ende, P. Florizoone, H. Todts, V. Carpiaux.
Édition Ronny Van de Velde/Ludion, 2018, 200 p., 100 illus. Prijs : 30€

